

ברשות הרב, ברשות חתן בראשית, ברשות חתן כל הנערים וברשות הקהל.

אני רוצה להתחיל בתודה גדולה. זה כבוד עצום להיבחר כ"חתן תורה" פה בבית כנסת עמק רפאים. לא ברור לי לגמרי למה נבחרתי, אבל אני מקווה להיות ראוי למעמד ולזכות כל כך גדולה.

פרשת לך לך. זה סיפור של בן אדם שמצווה לקחת את החיים שלו בידיים ולשנות את מקום המגורים, ללכת למקום אחר ולבנות חיים חדשים, חיים ש"מעבר". זה סיפורו של בן אדם שנולד וגדל בארס התרבות האנושית אבל הוא שומע קול שאומר לו שהוא חייב לחפש משהו אחר.

לי, כמו להרבה מהחברים פה בקהילה, שהעתיקו את מקום המגורים שלהם לישראל, זה סיפור בעל משמעות אישית ועוצמתית. בית הכנסת הזה נוסד ע"י נצולי שואה שהגיעו לארץ בלי כלום ללא רכוש אישי וברוב המקרים ללא משפחה וחיפשו מקום שבו יכלו לבנות חיים חדשים המבוססים על העקרונות שקיבלו מבית הוריהם. ואילו רובנו היום, שהגענו מארצות של שפע החלטנו לעלות לא בגלל מצוקה אלא מפני שאנחנו מחפשים משהו מרומם ערכים של קדושה, חיים של התמודדות עם האתגרים של עם החי בארצו לפי ערכים מיוחדים.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם, לֵךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבְּיַת אָבִיךָ, אֶל הָאָרֶץ, אֲשֶׁר אֲרָאָךְ
וְאֶעֱשֶׂה, לְגוֹי גָּדוֹל, וְאַבְרָכְךָ, וְאֶגְדְּלָהּ שְׁמִי;

וְהָיָה, בְּרִכְּהָ וְאַבְרָכָהּ, מְבָרְכִיךָ, וּמְקַלְלָךָ, אָאָר; וּנְבָרְכֶךָ בָּךְ, כָּל מְשַׁפְּחֹת הָאֲדָמָה.

רש"י שואל למה אברם היה צריך לצאת מביתו ועונה "כי כאן אי אתה זוכה לבנים". על מנת להגשים את היעוד שלו הוא היה צריך לעזוב את המקום וללכת למקום אחר.

ההליכה של אברם לארץ יחד עם אישתו שרי, היתה הרבה יותר קשה מאשר לעלות על מטוס ללוס אנג'לס כפי שאני עשיתי. אברם ושרי הלכו ברגל, אולי הם נעזרו בחמורים מרחק של יותר מ 2,000 קילומטר. מהעיר אור בדרום עירק, לחרן בדרום טורקיה של היום, מחן לארץ, מהארץ למצרים, ממצרים לארץ, שלא להזכיר את ההליכה בתוך הארץ לאורכה ולרוחבה.

כמה זמן המסע הזה לקח? האם זה עניין של חודשים? של שנים? לפי הרבה דעות זה היה עניין של שנים בתנאים קשים. לסחוב את כל האוכל והציוד והמים, להקים מאהל כל פעם מחדש, לההתמודד עם גנבים, אולי רוצחים, ועוד. קשה לנו לדמיין איך המסע הזה היה נראה, אבל בטוח שזה היה ארוך ומפרכך. לא נראה לי שמזרח התיכון אז היה שונה בהרבה מהמזרח התיכון של היום. סכנות בטח ארבו להם לכל אורך הדרך.

וכשאברם ושרי והפלמליה שלהם כולל לוט ואליעזר וה"נפשות אשר עשו בחרן", הגיעו לארץ, מה קרה? היתה בצורת ולא יכלו לחיות פה! אולי זה היה מפני שהם היו אנשים זרים אבל איזה אכזבה! שנים של הליכה אל הארץ שהם חולמים עליה ומחפשים את היעוד שלהם בה. הם מתקרבים, רואים אותה מרחוק, מגיעים ואופס! אי אפשר לגור פה כי אין מספיק מים. אין מספיק אוכל.

ההליכה לארץ היתה הנסייון הראשון מתוך עשרת הנסיונות שבהם התנסה אברהם בחיים שלו לפי חז"ל במסכת אבות. אברם ושרי חיו את החיים שלהם לפי ערכים שונים ערכים שמעבר למקובל ואולי בגלל זה אברם נקרא "העברי".

בצל הבצורת מה אברם ושרי מחליטים לעשות? לרדת למצריים! איזו מכה!

לא רק שהם נאלצו לעזוב את הארץ. בגלל היופי המיוחד של שרי הם גם נאלצו לשקר ולספר למצריים ששרי היא לא אישתו של אברם, אלא אחותו אחרת היו הורגים את אברם ובזה היה יורד לתמיון החלום שלהם וההבטחה להפוך לגוי גדול ולהיות מקור של השראה וברכה לכל משפחות האדמה!

אבל איך זה שאברם כל כך מהר היה מוכן לשקר ואולי גם לסכן את שרי? זו שאלה שנורא מציקה. מצאתי דעה אחת אצל הספורנו שאולי שם את הדברים במקום:

על הפסוק: "אימרי נא אחותי את" הספורנו (על פסוקים יג, טו) מציע שתכניתו של אברם הייתה שכאשר ירצה מי מהמצרים לקחת את שרה יהיה עליו תחילה לבוא עם אברם במשא ומתן על גובה **המונה**, הוא (אברם) יקבע מחיר כל כך גבוה שאף אחד לא יוכל לעמוד בזה, ואז יהיה סיפק בידו למהר ולצאת ממצרים.

אבל למזל הרע של אברם, פרעה רצה אותה לאישה ולא היה מחיר שהיה גבוה מדי...

כניראה בהתערבות אותו "מגן אברהם", לפני שפרעה הספיק לקחת אותה לאישה, הוא נפגע בנגעים והנישואים בוטלו.

זה היה הנסיון השני. בגלל קוצר הזמן אדבר רק על עוד אחד מהנסיונות של אברם, שאפילו לא נמנה בעשרת הנסיונות שהמשנה באבות מונה ושהרמב"ם מפרט:

אחד האנשים בפלמליתו של אברם ושרי היה האחין של אברם, הבן של אחיו הצעיר, הרן וזה לוט. למרות ההבטחה של "אעשך לגוי גדול" לאברם ושרי לא היו ילדים גם כשחזרו ממצרים. לכן לא היה להם יורש ברור. לפי המנהג, היה ברור להם שהיורש יהיה לוט. אבל היתה בעיה עם זה. לאברם, שתמיד חיפש את הצדק והמשפט בעולם ואפילו דרש את זה מהקב"ה לא ראה את התכונות של עשיית צדק ומשפט באחין שלו. אברם הקפיד לא לגזול בשום פנים ואופן. אבל לרועים של לוט לא היתה בעיה לתת לעדרים שלהם לרעות בשדות לא להם כניראה בשדות של הכנענים והפריזיים. אברם לא רצה לחיות עם אנשים בעלי מידות מוסריות פגומות ולכן הוא מציע ללוט להיפרד ממנו.

על אף שזה לא נמנה עם עשרת הנסיונות של אברהם, זה בודאי היה צריך להיות אכזבה ומכה קשה להגיע למסקנה שקרוב המשפחה היחיד שלו בעולם לא יירש אותו לא מבחינה חומרית ולא מבחינה רוחנית! לכן אברם אומר ללוט להיפרד ממנו:

הַפָּרָד נָא מֵעָלַי: אִם הַשְּׂמָאל וְאִימָנָה, וְאִם הַיְמִין וְאִשְׁמָאֵלָה.

בנסיון אחרי נסיון אנחנו רואים את אברהם מתמודד עם קשיים בחיי היום יום ובמימוש ההבטחות שלו מהקב"ה. אבל אברהם עומד בהם והקב"ה עוזר לו. בתפילת שמונה עשרה אנחנו מזכירים את "מגן אברהם". זה אחד מעמודי התווך של האמונה שלנו ואנחנו רואים את זה בפרשה שלנו כמו בפרשיות הבאות.

אולי זה חלק ממורשתו של אברהם ומה שאנחנו יכולים ללמוד ממנו ולאמץ לתוך החיים שלנו...

אנחנו, בתור בני אברהם העברי שמצא דרך וחי ב"מעבר" לערכים המקובלים אצל אומות העולם, חייבים לעמוד גם מול האתגרים הנצבים לפנינו. החיים הם מורכבים. הרבה פעמים הם לא מה שאנחנו מצפים יש הרבה הפתעות ולפעמים הפתעות לא נעימות.

אנחנו צריכים ללמוד מאברהם ושרי שלמרות כל האתגרים והאכזבות, אנחנו צריכים להסתכל על הבחירה שלנו, לחיות כבני אברהם, ומתוכם גם בני יצחק ובני ישראל.

המטרה שלנו צריכה להיות לחיות חיים של חסד וצדק. להכניס אורחים, לדאוג לחלשים, לבקר ולטפל בחולים ולהרבות תורה, כדי שנזכה להגשים את החזון של אברהם אבינו ולזכות בברכתו בעצמנו.

שבת שלום!

רמב"ם בפירושו למשנה ^אהגדיר עשרה ניסיונות שכולם מעוגנים בכתוב ומבוססים על המסופר בספרבראשית, ואלו הם: "1. לָךְ לְךָ מֵאֲרָצָה" **יב**. 2; (1 הירידה למצרים בגלל הרעב "וְהָיָה רָעַב, בְּאֶרֶץ" יב 3.10); (לקיחת שרה לבית פרעה (יב 4. 15); (מלחמתו של אברהם בארבעת המלכים) **יד**. 5; (15 לקיחת הגר לאישה בעקבות עקרותה המתמשכת של שרה (2 ברית המילה שאברהם נצטווה עליה בימי זקנתו) **יז**. 7; (10 לקיחת שרה לבית אבימלך, מלך גרר) **כ**. 8; (2 גירוש הגר, אחרי שילדה בן לאברהם) **כא**. 9. 10; (גירוש בנו ישמעאל) **כא**. 10; (11 עקידת יצחק) **כב**)